

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

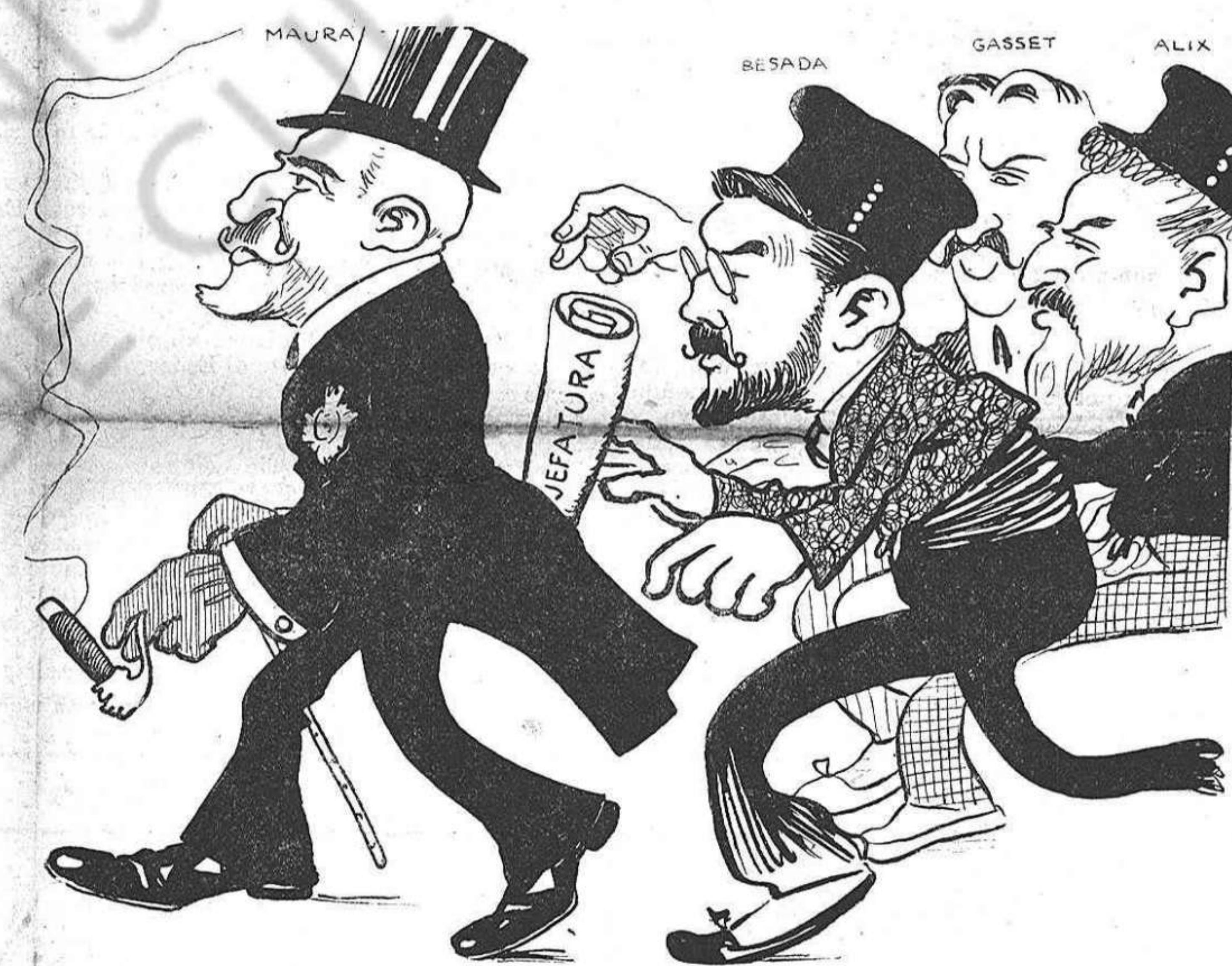
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

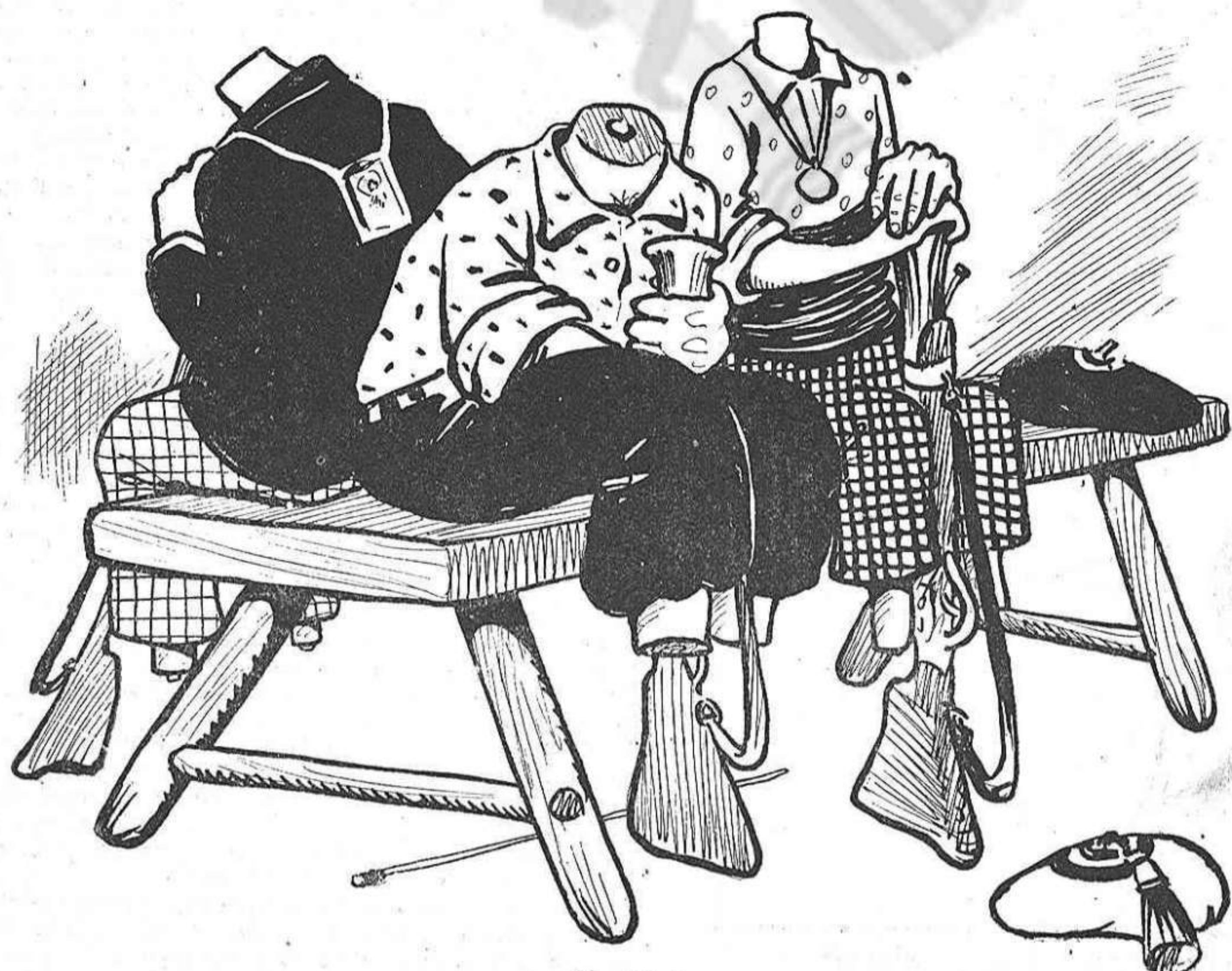
PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

Fusionista
Está ocupat devorant al país.

Conservador
La seva única feyna es veure qui podrà birlar la jefatura á n' en Maura.

Carlota
Sense cap ni peus, amenassant cada dia ab aixecarse, pero no aixecantse mai.

República
Sembrant, sembrant sempre y preparant la gran cullita.

DE DIJOUS A DIJOUS

HERMOSA obra la realisada per don Lluís Zulueta ab les seves conferències de la «Fraternitat Republicana.»

Aquest, aquest en el verdader camí, l'únic camí que pot portar a Espanya a la seva regeneració per tothom somiada, per molts promesa y per ningú fins ara vista.

Ilustrar al poble, cultivar les masses, obrir escoles, crear mestres—que avui encara no existeixen—acometre resultament la empresa de educar à la multitud y despertar la seva voluntat conscient... quin programa més grandiós per un reformador que tingui fe y ganas de traballar! Quin solch més fondo y ple de llum obran en el camp de la imaginació aquestes idees!

Per dos conceptes mereix en Zulueta la gratitud del poble: per la clarividència ab que ha vist la veritat y pel valor ab que ha sapiguda dirla. No basta descobrir la llaga: cal atrevir-se a posarla! i dit

Una cosa y altra ha fet el jove filòsof republicà en les seves admirables conferències.

S'han empenyat les grans potències en que la qüestió del Marroc acaba malament, y es molt possible que surtin ab la seva.

Cada detall relatiu à la conferència que pers arreglar aquest assumpte ha de celebrarse se converteix en un grop, que no s'aplana sinó després de ribotjarhi diplomàticament una pila de dies.

Primer grop que va aparéixer: si la conferència havia de tenir-se ó no. Tothom sab lo que va costar l'arreglar aquesta qüestió previa.

Segon grop: quinás eran les nacions que havían d'assistir à dita conferència. Senmanes enteras van invertir-se en arrencar la conformitat d'alguns governs.

Ara ha sortit el tercer grop. ¿La conferència, en quin lloc s'ha de celebrar?

Una nació vol que'l siti de la reunió sigui Madrid, un' altra demana que sigui Tánger, un' altra s'inclina à celebrarla à Biarritz... En termes breus: que cada convidat vol parar la taula en una habitació different.

Possades aixíx las coses, ¿no seria possible que tot lo actuat fins ara resultés inútil y que per fi de festa la tal conferència no se celebren en lloc?

No falta qui sospita que aquest es el propòsit de dues nacions de les més directament interessades en l'assumpto y à les quals, si un canal les separa, una fresca amistat las uneix des de no fa gaires dies.

Entre tant al Báltic s'ha aixecat un núvol, que lo mateix pot ser calor que tamborinada tremenda.

Al anuncí de que una esquadra anglesa tracta de anar à donar un tom per aquell mar, Russia y Alemania s'han sentit molestatas y ¿quina idea se'ls ha ocorregut? La de tancar el Báltic à totes las embarcacions de guerra perteneixents à nacions que no tinguin interessos en aquelles aiguas.

El tiro, com se veu, no pot ser més directe. D'això à dir à Inglaterra que queda prohibit per ella 'l pas dels estrets, no hi ha un través de dit de distància.

Lo bo es que la Gran Bretanya, encara que perfectament enterada de tota aquesta xerramenta, fa com qui no sab res, y continua 'ls preparatius pera portar al Báltic una esquadra, que será per cert de les més poderoses qu'en aquellas aiguas s'haurán vist. ¿Qué passarà després?

Potser al cap-de-vall tot això no signi res y la cosa s'arregli pacíficamente; potser, una vegada aplat allí el material, una petita espurna hi pegui foch y en un moment se'n vagi tot en l'aire...

Si així fos, à pesar de la distància, ja caldría que comensemssin à pensar en las salpicaduras...

PIF-PAF

Desgabell

LGobern no ha donat à coneixer encare 'l seu programa. Pero això no importa, tota vegada que sense subjecció à cap llista està ballant, de la manera que millor li sembla à cada ministre, y segons la música que li tocan ó qu'ell creu sentir dintre de les orelles.

Careixent de programa, careix de pauta. Si no l'ha combinat serà perque no tindrà prou confiança en si mateix y pera posar-se à cubert de las censuras que se li dirigirà en el cas més que probable seguir de incumpliment. Ningú sab ahont va, ni ell mateix. Lo únic que se sab, perque això 's veu, es que balla y giravolta y brinca sens ordre ni concert y ab perill imminent de acabar de perdre 'l mon de vista.

D'a tots els ministres, crech que no més n'hi ha un que s'ha pres la seva missió de bona fè: el vell Echegaray, que ab l'ilusió senil de una activitat infatigable y de una forsa que ha de deixar enrera à la que podria desplegar el jove més robust, s'està à Madrid, insensible à la calor que'l derriteix, planejant el próximo presupost, com qui planeja un drama erisat de sorpresas y cops d'efecte. Pero ni ell mateix té confiança de poderlo terminar, y cas que l'acabi, de veure'l representat en el Parlament, y tant es així que quan no pugui més, quan arribi à terme de sos esforços de flagessa, ja temen

pensat rellevarlo del compromís y portarlo à descançar plàcidament en la poltrona presidencial del Senat, refugi dels caduchs de la política, dels pares graves de las bacaynas.

Un altre dels concellers de la Corona que van més atrafegats es en García Prieto, l'gendre del President, que havia rebut l'encàrrec especial de constituir el próxim Congrés baix la base de una majoria homogènea... y sense faltar à la legalitat electoral. Un verdader miracle.

La pretesa homogeneitat de la futura majoria ja s'està marcant desd'ara ab las desaforadas pretensions dels diferents cap-pares de la conjunció liberal, cada hu dels quals presenta la llista dels seus corresponents amics que han d'eixir gloriosos y triomfants del fondo dels tupins. En Moret no veu 150; en Puigcerver no passa per menos de un centenar; una xeixantena n'exigeix en Canalejas; y contant ab els que s'han de cedir à n'en Maura y à n'als hereus de 'n Villaverde, y ab els que 'l país se pendrà pel vot incontrastable dels electors independents, el resto, que no arriba à una dotzena de frare, s'reserve per en Montero Ríos, en premi à les seves aspiracions de realitzar el copo.

En el ministeri de Gobernança s'balla 'l ball de la trabeta y dels cops de cotze, ab cada relliscada y tamborella que faràn plorar sino fessiu riure. Cap dels que pretenen calssar ab un acta acut com deuria als electors de son respectiu districte: tots van à buscarla s'ca 'l gendre del seu sogre.

Y visca la legalitat electoral!

En Romanones, després de haver conseguit fer saltar del ministeri al Sr. Urzáiz, l'únic home que hi figurava, se'n va anar à Andalusia à aixugar llàgrimas ab bitllets de banç, y de allí ha tornat ab la plena convicció de que si ho paga bé tindrà molts vots en favor dels amics que presenti per aquells districtes.

A la miseria horrenda que afigeix à les províncies andaluses hi ha que afegirhi la miseria moral mil vegadas més espantosa d'emplear els recursos de una Hisenda entrampada pera lograr determinats fins polítichs.

De poch han de servir las obras públicas que s'emprenguin com no sigui per afavorir determinats interessos particulars. Se parla de un pantano que ha de regar una part del terme de Jerez, que qua duplicitarà 'l valor de las fincas de una cinquantena de propietaris, sense aliviar en lo més mínim la penuria dels pobres jornalers, nous esclaus de la gleba, en aquell país dels latifundis y de la miseria negra.

Y al igual que de Andalusia, la fam s'enseyoix d'Extremadura, de Aragó y de casi tota Espanya. Per tot arreu se perden las cullitas. Després de l'agostadora sequia han vingut las assoladoras inundacions à arrebassar las darreras esperansas dels pobres.

Y en Romanones, tan diligent ab els andaluzos, per lo que respecta al resto d'Espanya, s'mostra coix de conveniencia.

Per fortuna la nostra nació compromeix amb Inglaterra y França en las cábals diplomàtiques de la qüestió marroquí, pot esperar molt de l'ajuda que indubtablement li prestarán aquelles poderoses nacions. Encara que aquesta ajuda 'ns la donguin ab xeringa, sempre 'na aliviarà molt si Alemania no 's fia de per mitjà desviant la punteria. En aquest cas no sortirem mullats.

Pero pel bon èxit de l'operació, conta Espanya ab un ministre d'Estat que no 'ns el mereixém.

Bona mà va tenir en Montero Ríos al triar-lo: ni fet expès.

La prova es que l'altra dia va celebrar una entrevista ab Mr. Cambon y no l'va entendre de una paraula. Y aixó que, segons diu el refrà, parlant la gent s'entenen. Pero 'l Sr. Sánchez Román no va entendre à Mr. Cambon per la senzilla raó de que 'l nostre ministre d'Estat no sab una paraula de francès.

Y ara 'l molt tonto se troba mitjà avergonyit y demana que l'relevin. ¿Per què l'han de rellevar si l'exit de las grans combinacions diplomàtiques depén las més de las vegadas de fer l'orni? ¡Y qu'ab més raó pot dissimular que aquell que no entén el llenguatge que li parlant?

El ministre de Marina, l'insigne Villanueva, diu que necessita dos anys per orientar-se y prendre rumbo... Y 'l de la Guerra, l'incomparable Weyler, inquiet y movedit, comensa à empredre sos habituals viatges regulars de Madrid à Palma de Mallorca, de Palma de Mallorca à Sant Quintí de Mediona y vice-versa. Es l'ordinari de la situació monterista. ¡Y tant ordinari com resulta sempre!

Mentre el de Gracia y Justicia va cumplir l'encàrrec que li té fet el matador de Meco d'estudiar certes reformas dels Tribunals, à reserva d'esmerellar la plana si no interpreta la fidelitat del seu pensament, ell, l'insigne gallego, en companyia del Sr. Mellado, estudiéjan tranquilament à San Sebastián, com si no tinguessin res més que fer y España.

Allí prenen part en totes las festes y platxerías, felicissos y despreocupats. Gobernar es disfrutar.

Y a rats perduts s'asseuen l'un al davant del altre, y matan el temps jugant una partida de aje-drez.

Per cert que días enrera, quan més entretinguts estaven en aquest joch, van notar ab asombro que havien perdut el rey blanch. Va desapareixer del tablero sense que se'n adonessin.

—Bé, vaja,—deya en Mellado,—aixó es una broma, D. Eugeni. Vosté, veientse perdut, l'haurà amagat.

—Li juro que no. Y si no 'm vol creure, escollim.

—Pero, home, es molt estrany. Perque ja sab vosté que 'l rey es l'única pessa del ajedrez que no's pot moure del seu quadro sino quan li donan jaque...

—Sí, senyor, tot lo que vulgui; pero estigué segur que jo no l'he tocat... y hasta li diré més, que m'alarmà molt la seva desaparició.

Parlava D. Eugeni ab tanta sinceritat, qu'ell y 'l seu company varen posar-se à buscarlo per tot arreu, per la capsa, per sota de la taula, per tots els recòns... y res: el rey no apareixia...

Dessistiren de continuar la partida... y l'dia següent tornaren à trobar el rey à puesto.

Y ara 'l un y l'altre, comprenent que res ne traurian d'esbrinar el misteri de la desaparició del rey, se consolen dihen:

—¿No tornem à tenirlo sobre 'l tablero?

—Y está clar que sí.

—Pues aquí no ha pasado nada.

Verdaderament, aquí fins ara no ha passat ni passa res que no tingui que passar. Estém en plé periodo de desconcert, de desordre y desgabell. Cada hu tira pel seu costat; cada hu balla à son crítix.

La grotesca disbaixa s'desarrolla en una gran sala ab arcoba... y en el recò més fosch de l'arcoba agonisa la pobre Espanya!

P. K.

La forsa de la Unió

A no hi ha qui pugui posar en dubte la forsa de cohesió, ni l'entusiasme ardorós y conscient del poble republicà de Barcelona en favor de la Unió. El meeting celebrat diumenge en el Teatre Condal resultà un acte imponentíssim. Ni dos anys enrera, en l' hora del estat que produí l'Assamblea memorable del 25 de mars, s'havia donat un espectacle tan hermos, tan eloquent.

Tant es així que fins nostres mateixos enemichos ho han tingut que reconeixer. La premsa monàrquica, que un mes enrera donava per desfeta à la Unió republicana, s'ha rendit à la evidència d'una realitat aclaparadora, confessant la importància extraordinaria del meeting del Teatre Condal. May ab més raó que ara podem dirigir als somniadors del desastre republicà 'ls famosos versos de Ruiz de Alarcón:

«Gozan de buena salud
los muertos que vos matais.»

En efecte: que l'espaiós Teatro Condal tingües deu vegadas la cabuda que té s'hauria omplert de gom à gom. En ell s'hi trobà congregada la representació completa de la Unió republicana: els diputats à Corts, els diputats provincials, els regidors, les Juntas provincial, local y de districtes que tenen al seu càrrec la direcció del partit, els numerosos centres y círculs que impulsan y vigorisan la seva acció, molts dels quals hi portaren sos estandarts... Qui no estava allí present en persona, hi envia la seva adhesió en expressives comunicacions postals y telegràfiques.

Pero hi havia sobre tot la massa popular, l'exèrcit invencible, que se sab batre avuy en els comicis, ab el mateix entusiasme, ab el mateix desinterès, ab la mateixa abnegació ab que 'l dia que sigui necessari se sabrà batre en un altre terreno, per la Patria y per la República.

Sobre la seva conciència, enfortida per la fè, blindada per l'amor als grans ideals de República y Progrés, hi ha rellecat, sense penetrarhi, la mala baba de la difamació, el virus de la calumnia, de que tant s'ha abusat en aquests últims temps. Forta y sana y justament confiada, tant en las ideas redemptoras que professa, com en els homes que per voluntat d'ella han assumit l'honor y la responsabilitat de dirigirla, se mostra avuy millor disposta que mai a prosegir la gran campanya emancipadora.

Bona prova dona de sus excelentes disposicions ab els aplausos entusiastas, frenètichs ab que acullí 'ls discursos dels distints oradors que feren us de la paraula.

Parlaren el diputat provincial Sr. Morros en nom dels progressistes adherits à la Unió; el diputat provincial Sr. Juli en nom dels federalistes adherits à la Unió; el Sr. Giner de los Ríos en representació de la majoria republicana del Ajuntament; el Sr. Ardid en nom de la Junta municipal; el Sr. Bastardes en nom de la Provincial, y 'l Sr. Rivas Mateos, desitjós de desvaneixer certas suposicions malévolas que s'havien fet à propósito de la seva vinguda à Barcelona, donà explicacions fins à cert punt excusades, ja que no hi ha un sol republicà que haja dudat mai ni del desinterès ni del patriotisme del Sr. Rivas Mateos.

Y parlà per fi 'l Sr. Lerroux.

Ell es el nostre general en jefe. Y com à tal pot obrar y parlar, ab una autoritat que s'imposa, per que té la forsa moral del talent, y la lleialtat y el prestigi immens de la fermesa de voluntat y l'energia. Barcelona li deu el vigorós desvetllament de l'opinió republicana, la potència de l'organización de aquella disciplina tan considerables y la virtutat de aquella convicció de tots, qu'és la que lliga estretament als soldats ab el seu jefe.

El Sr. Lerroux parlà diumenge ab una claretat, ab una sinceritat, ab una clarividència tals, que constantment tingueren suspesos de la seva paraula l'atenció y l'esperit del inmens concurs que l'escoltava.

Després d'ensalzar l'admirable manera ab que 'l poble barceloní sab fer us de sos drets polítichs, convertint à la nostra ciutat en una nova Covadonga, de la qual ha de sortir el crit de guerra que animi à tots els cors pera destruir l'obra maleïda dels qui, concertant una criminal aliança entre l'altar y 'l trono, portaren à la patria al castell del abisme del deshonor y la mort, presentà à la Unió Republicana com un campament sense portas per acullir à tots los que alentin las generoses aspiracions de traballar en bé de la Patria y de la República. Lo únic que s'exigeix es que 's vingui de bona fe y sense bitllat de ida y volta pera entornar-se'n quan las seves ambicions y concupiscències se vegin satisfetes.

Explícarà detalladament lo ocorregut en l'última Assamblea, convocada spontàneamente, y sense qu'en ella poguessin exercir coacció certs homes de bona fè possesseix dels vèrtex del abisme, que creuen poder evitar ab els seus crits, sense adonarsen de que sols avivan els odios dels contraris. L'Assamblea fou un acte seri, seré, conscient: en ella s'confirmà la jefatura suprema de Salmerón, no com una mostra de idolatria, sino com un acte de justícia envers un dels grans benefactors de la humanitat. «Pera la Unió —digué—es necessària la personalitat ilustre de Salmerón, pera la Revolució es necessari que subsisteixi la Unió à tota costa.»

Parlà del discurs del jefe y de la injusticia ab que s'ha suposat que descuidava l'acció revolucionària. «Es molt aventurat —digué—concretar càrrechs quan no s'està en el secret de certa traballs, y quan per la República no s'ha exposat may la vida, ni en favor d'ella s'ha conspirat may.»

partit conservador. Y després d' explicar detalladament les qüestions en que ha intervint personalment en sa calitat de representant de Barcelona, donà la nota final ab las següents paraules que trassan de una manera admirable la norma de la Unió Republicana en els successos que s' avenien. Las reproduim textualment perquè son tot un programa:

«En el transcurs del temps, la primera lucha que se nos presenta es la de diputados à Cortes, y claro está que no se debe hablar de la conveniencia de que el partido republicano en la lucha electoral tome parte, porque seria torpeza inaudita, que nos anularia para siempre en la vida pública, abandonaria, porque por la lucha electoral hemos llegado à constituir esta gran fuerza de la Unión Republicana. Esta irà d' las eleccions completalemente sola, sin coalició alguna, porque tiene confianza en si misma y porque se han acabado las épocas en que debíamos llevar sobre las espaldas à quienes ninguna fuerza ni tendencia política representaban. Y si éstos quieren luchar contra la Unión, luchen en buen hora, que la realidad se encargará de demostrarles que su impotencia es tan grande, que les reduce sólo à ser profesionales del ridículo y del fracaso.»

Una ovació extraordinaria acullí las darreres paraules del orador. No podíen de menys. El poble creu que l' Unió Republicana ha de ser tant més forta, quant més prescindeixi de interessats auxiliars, que després de veles d' ella per obtenir determinades representacions, se dedicaran à hostigarla y entorpirla.

Campament sense portas, tothom pot entrarhi, ab tal que hi porti l' concurs del seu desinterès: els brassos republicans estan sempre oberts per rebrel. Cap abdicació se li exigirà en lo tocant à sas peculiares opinións respecte à l' organiació de la futura República, porque l' hora actual no es pas la de organizarla sino la de conquistarla. Lo únic que se li imposarà será l' deber de una estreta disciplina.

Sent així no hi ha ja cap motiu per mantenir diferenciacions funestas que à res conduheixen, com no signi à mantener una constant perturbació. Tant com l' Unió, se necessita l' unitat en l' acció republicana.

Y tal forsa ha adquirit la idea de aquesta unitat en l' esperit de la massa popular, que resultarià hasta ridícul volgut aparellar à un forsut elefant ab unes quantas formiguetas pera tirar del carro triomfal de la República.

P. DEL O.

E molta rahó en Senties, del *Diari Lluvi*, al ocuparse ab elogi de la atenció que després d' efectua de la separació de las Iglesias del Estat, se disposa à prestar la República francesa à las reformas socials.

Y n' te encare més quan al comparar la conducta dels republicans francesos y los españoles, escriu:

«Nosotros continuaremos discutiendo si la región debe ser autónoma, y si el Municipio debe ser libre y si la República ha de ser unitaria ó federal, mientras Francia plantea y resuelve el problema de la felicidad del hombre y pone en ejecución las teorías más positivas de los escritores socialistas, penetrando las aspiraciones de los obreros con su sistema de gobierno, y rehuye toda cuestión internacional que hiciese peligrar la paz del mundo, condensando la guerra como inhumana, injusta y cruel.»

Això es parlar com un llibre.

Y en aquest llibre convindria qu' estudiessin els qu' en lloc de sumar-se à la Unió republicana, que les seves portas obertes à tothom, s' entretenen alentant intempestivas diferenciacions, per discutir lo que avuy està fora de lloc, y pescan actas sobre las espatllas de la Unió.

Si França ha arribat al punt en que's troba es perque allí s' ha format un formidable bloch republicà, sacrificant tota diferència d' ordre secundari, en las aras del bé comú.

Y no sabém que allí cap republicà s' entretengui à sembrar maranyas ni divisions, ni à alentar miserables concupiscencies personals.

Ara s' diu que dintre de poch li serà concedida à n' en Moret la cartera d' Estat à fi de que pugui acompañar al rey al extranger.

Això ho farán perque l' actual ministre ni menos sab parlar el francés.

Per ser ministre d' Estat ab cobrar en español, li basta.

No tenim barcos: la marina española pertany à la Història, y ara es quan se'ls ocorre construir à Madrid un Ministeri de Marina.

Menos mal que s' concedeixin, com s' estan concedint à granell, creus y més creus del Mèrit Naval... Las creus, segons com se las mira, tenen el caràcter de recorts funeralis...

Pero un Ministeri... ¡Qué volen que la digui! ¡No! s' sembla que seria més propi construir un cementiri!

Els republicans que portem anys y més anys de consecució en la professió de las nostres idees: que las mantenim sense considerar els perjudicis que 'ns ocasionan, ni medir els perills y las amarguras que 'ns irogan, podém dir:

—Las opinions son com las donas: quant més se sufreix per elles, més se las estima.

Una extranya:

L' Academia ó *Epidèmia* de la Juventut catòlica de Barcelona va enviar un telegrama al govern protestant en nombre del catolicisme y de la civilización de la tolerancia contraria à la Constitución permetiendo celebrar un mitin solemnizando la quemada de los conventos.

Lo estrany no es que la *Epidèmia* de la Juventut catòlica expdié aquest telègrama, sino que 'ls fils del telegráfo al trasmetre l' no s' trenquessin.

Els republicans igualadins han decidit acudir à las urnas ab candidat propi, havent designat al efecte à nostre bon amich D. Joan Serra y Constanso, alcalde d' aquella ciutat.

Per molts motius ens complirà que lluytin y que guanyin. Pochs districtes de la província de Barcelona se troben en condicions tan propicias pera batre al caciquisme. Y es hora ja de donarli la batalla definitiva.

Que l' endemà de las próximas eleccions se pugui dir en aquell districte: —El caciquismo se godó.

Un bon número d' industrials manyans d' obres han concedit als seus operaris las vuit horas que demanaven.

Y s' ha donat el cas de que 'ls industrials recalitrants que s' oposan à concedirlas, hajan anat à trobar als primers insultants y amenassants per haver faltat à la solidaritat patronal, à la solidaritat explotadora.

Y ara preguntó jo: —¿Cóm no s' aplica à n' aquests manos, que tals coacciós exerceixen, el mateix rigor que s' emplea ab els obrers, baix els pretextos més fitíts? —Es que las balansas de la justicia gubernativa están desafinadas? —Es que l' símbol de la equitat ja no es una espasa sino un sabre, molt afiat pel costat dels obrers y completament rom pel costat dels amos?

El general Fuentes te la paraula.

A Fermo (Italia) mentres en l' Hospici s' estava celebrant la missa, va desplomar-se la volta de la capella, cullint dessota del enderroch à las pobres assiladas, de las quale 16 quedaren mortas instantaneamente y 32 ne sortiren feridas de gravetat.

Si aquesta catàstrofe hagués ocorregut en una Lògica masònica, què no diran els que solen atribuir-hals à las iras de la Divina Providència?

Ja tenim constituit el Comitè electoral carlista. Ara no més falta que 'ls carlins se decideixin à obeixir, anant à las urnas, lo qual està molt lluny de la realitat.

La majoria d' ells no estan pera depositar candidatures en las urnas, y baix el seu punt de vista fan molt bé, per ser com son enemichs acèrrims del sistema parlamentari.

Això com no s' comprén que un carlista voti, no tindrà explicació que un republicà deixés de ferho.

Ara diuhem que la fetxa de las próximas eleccions sufrirà un aplassament. Ja no s' celebrarán, conforme s' deya en un principi, l' dia 10 del proxim setembre, sino l' dia 28.

Es natural: el govern te la troca electoral tan endredada, que necessita aquests divuit días pera desembolicarla.

De totes maneras hem de felicitarnos del aplassament y sobre tot de la nova fetxa de las eleccions. No n' desperta pochs de recorts à la memoria la diada del 28 de setembre!

Trenta set anys enrera, en tal dia com aquest, va caure l' tron de D. Isabel II.

Y vaja que, per mica que 'ls pobles espanyols s' hi emprenyés, podríam tenir en la mateixa diada d' en-guany una completa y decisiva batalla d' Alcolea electoral!

CARTAS DE FORA

MOLA, 25 de juliol

En aquest poble hi ha un cacich que vol que portem l'lanç al clavel, pero tot li surt al revés. Ara fa companyia à l' escusa-xamaneyas però tampoc ne pot sortir.

Cada diumenge surten a cantà ó à baladrejá el rosari de la Aurora, pero fan mal reclam perque no hi van à formar sinò quatre vells passats de moda.

Ja es desgracia la que pel seu mal cap li esdevé al nostre cacich!

TARRAGONA, 31 de juliol

La setmana passada va celebrarse en la Escola Laica d' aquesta localitat una festa escolar, presidida pel senyor D. Agustí Sardà. Molts dels noys y noies qu' assisteixen a questa escola, van recitar y lleigir preciosos traballs, molts d' ells originals, donant una prova de la bona il·lustració que 'ls hi proporcionan els professors Sr. Ros y Sr. Ametller. El discurs que va fer el senyor Sardà va ser preciosissim. La concurrencia, molt ben representada per persones y entre elles molt de joveyt d' ideas avansadas y redonteras.

Fa uns quants días que un jovenet enamorat del art, s' estava tranquilament en els claustres de la Catedral trayent un apunte, quan de prompte se va veure sorpres per la visita d' un dels de la casa, manifestantli, que si volia continuar pintant allí, tenia que pagar sis pessetes mensuals. Aquell jove va fer molt bé no volgut pagar las sis pessetes. Ara resulta que algun altre que també hi va a pintar, li han dit lo mateix, y s' ha conformat à pagar lo que li han demandat.

Sembra mentida del modo que 'ns hem de veure tractats per aquesta gent que nosaltres venim obligats à mantenir.

PORT BOU, 28 de juliol

Es fer justicia fer constar que l' alcalde Sr. Torruella està portant à cap ab èxit la campanya empresa, desde alguns mesos enrera, contra 'ls poch escrupulosos venedors amichs d' enriquir à costa del pobre consumidor, que unes vegades per necessitat, altres per dessidia y confiança excessiva, s' veu explotat infàmament pel sol motiu d' havérsels' hi fiscat à la barretina d' aquells la *monomania* de que aquesta població es una *Jauja* en petit, honò tothom nedà en l' abundància, sent tot lo contrari; i s' les tres quartas parts suls dels que l' habitant son empleats del Estat y del Ferrocarril, qual sou no pot ser més mermat y deficient, y que ho resulta molt més encare, degut a la carensia excessiva dels articles de primera necessitat, que han de ser portats de fora, inclús las verduras y fruats, com també ser molt pujats els preus dels lloguers de las habitatcions.

Per lo tant, quedem en que aquesta població no es tal *Jauja* ni *America*, com volen suposar alguns de aquells xirerits, y si anys enrera els negocis los hi anaven millor que ara y podian fer el joch desahogadament, las coses han cambiat y ab mes ó menys escala, tots la ballen bastant magre.

El Sr. Torruella no deu descansar hasta que sigui en la legalitat en los pes dels articles; així com també desapareixi la falsificació de la llet, y altres comestibles, castigant ab crescu las multas als *defraudadors* reincidents. Los compradors deuen protestar sem-

pre del robo y la explotació, abstinentse de fer las comparsas en certs establements, y si així ho fan, els obligaran à tancar sus portes y hauran cooperar à la campanya de regeneració y contra 'ls *sierra morenistas*.

MONISTROL DE MONTserrat, 31 de juliol

Altra volta mossén Patrém torna à las andades. [Pobre hereuet de cala *Santana*] Mirin que aquests herejots no 'l volen deixar sosregar.

Ab el titul de *Joventut*, una quants tranquils del centre Juventut Republicana y Coral publicaren el primer número d' un periòdic, la mar de xistós y bonich, y al nostre Quimet... *maldita la gracia que li feu.*

Allò de cuidarse de si ell se burla de la Lley, de la Junta de Sanitat, etc., etc., en los enterros, entrant el cadáver dins l' iglesia mentre s' *'l gori-gori*, es masava atreviment.

Que no ho saben que 'ls mossens Quimet es del morro fort? Per xó ell va fer el sermon à la canalla de doctrina que 'ls ajudessin à fer una recolecta... de *Joventut*, prometen à la quitzalla cincha *assistencias* de doctrina per cada periòdic que li portessin.

[Pobre Llarch, quants sacrificis!]

En Quimet ab això ha desafiat; no son aquests els camins que deu inculcar à las criaturas; sempre apàrtials del perill; y després, si periòdics volia, en la Redacció de segur que no 'ls hi haurfan negat.

LALUD, 2 d' agost

El dia 28 del proxim passat juliol se celebren els exàmens en la escola de noyes d' aquest poble, els quals deixaren à bona part dels pares de família molt satisfechos, no obstant ser la Directora una ignorant intrusa y formar part de la Presidència un boch ab antiparras y barba blanca, que 's dedica à la cura de ases.

VISITA

—¿Està per mi, don Eugeni?
—Ni qu' estés molt ocupat...
tractants d' una senyora...
—Gràcies. Doncs me'n vaig al gra.
Vosté no 'm deuria coneixe...
—En efecte.

—Es natural;
ab mi 'ls tips no hi volen tristes.

Jo soch la representant

d' aquestas masses obreras
que à las grans ciutats, al camp,
al interior, à la costa,
tenen sempre de ballar
com sol dir-se ab la més lletja;
tant si à dalt hi ha 'ls liberalis,
com els aborrits retrògrads,
com els negres, com els blancs,
com els de color de rosa.

—¿Y què desitja?

—Veure.

El poble, senyor Montero,

à copia d' anys y més anys
de portà al demunt la carga

del desgavell nacional,
s' ha cansat de fer de burro

y vol saber si ha arribat

l' hora de fer de persona.

—¿Cóm vol dir?

—Que ja està fart
de veure com l' engallinan

y se'ls passan de mà en mà,

ara perque aquests l' explotin

en nom de la llibertat,

ara perque aquells el pelin

en nom del ordre y la pau.

—Senyora, 'm semblan justíssimas

las queixas que 'm ve à portar.

Rah té 'l poble de sobra

per trobarse disgustat

y demanar que 's cambien

els rumbos durant tants anys

seguits en aquesta terra;

pero de la meva part

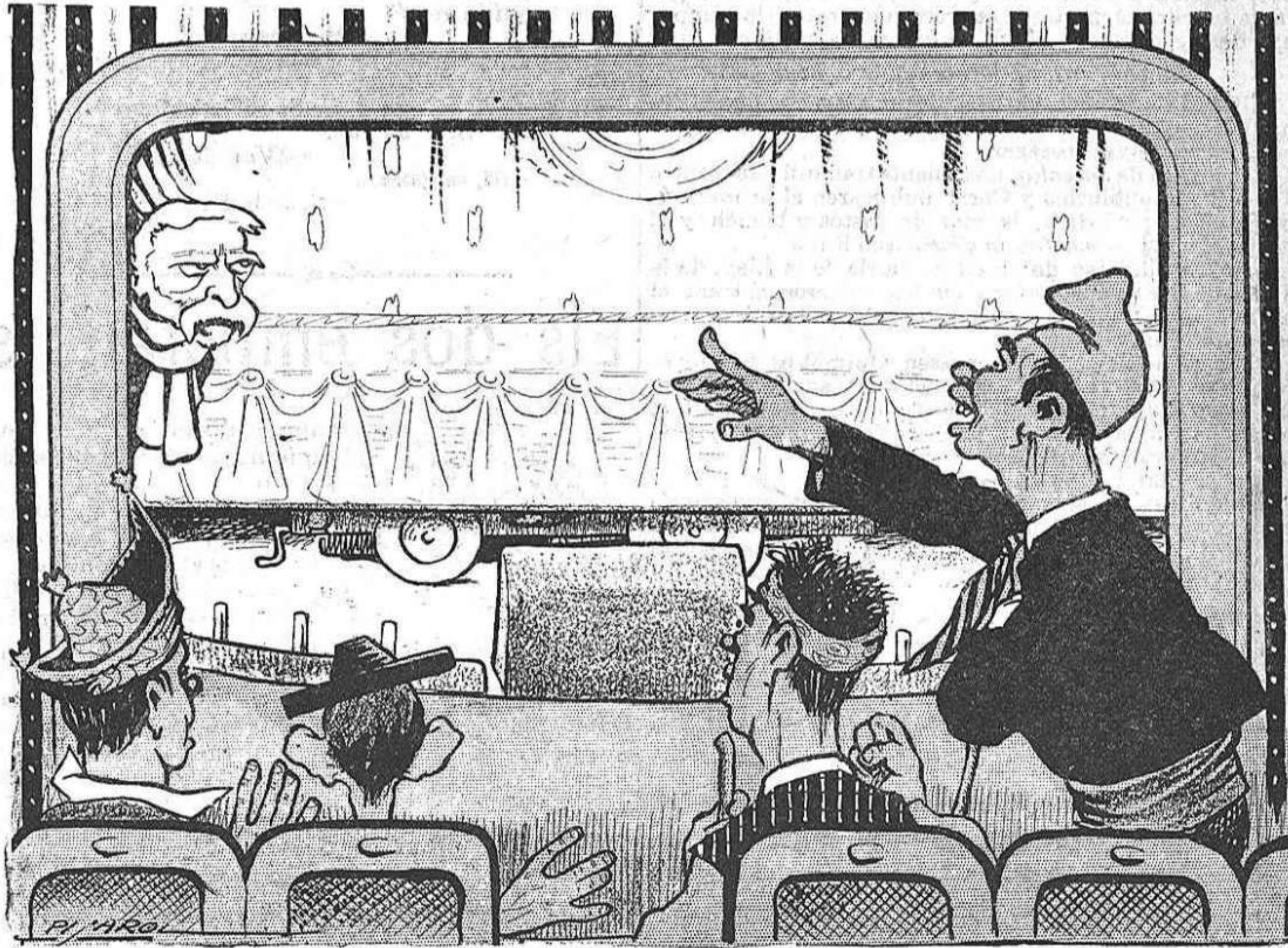
pot començar à anticiparli

que avuy això s' ha acabat,

y que novas y amplias vías

per ell aviat s' obriran.

—¿Què las obriran?

Un teló que s' encalla

—Apa, que s' aixequi l' teló aviat. Volém saber ahont va aquest automòbil.
—Pero ¿cómo han de poder saberho vostés, si jo que soch el director d' escena no ho sé?

Aquí ho tenen explicat tot. Desenganyat per França, que, cansada d' enviar diners y més diners á Russia, ha acabat per tancarli la bossa y dirli: ¡Prou!, el bon Nicolau, no sabent ahont recorre, ha hagut d' anar á inquietar al emperador d' Alemania.

Aquest y no altre ha sigut l' objecte de la secreta conferència ab tant misteri combinada pels dos soberans y que tan ha fet cavilar y ha donat que dir en l' alt món de la política.

Res de consultes sobre la guerra y la pau ó sobre la implantació del parlamentarisme á Russia.

Un *sablasso* com una casa; un *sablasso* de tres ó quatre cents milions, pegat per un senyor que fa d' emperador á un altre del mateix ofici.

¡Cómo está la sociedad... de las testas coronadas!

FANTÀSTIC

UÍN horror!

Al obrir-se la catedral de Santiago de Compostela els sacerdots van veure que la imatge del Apóstol estava despullada de l' aureola que rodeja la seva cabellera. Li examinaren les robes y notaren que li faltava un topaci de gran valor que tenia agafat en la esclavina de la túnica.

El pobre Sr. Roig, com una ànima en pena, ja no sab si decidir-se per Sant Feliu ó per Vilanova... Al un y al altre districte no hi veu més que hortas plenes de carabasseras.

Y encare hi ven més: á Sant Feliu, el Llobregat; á Vilanova, l' mar.

Res te d' extrany qu' exclamí:—No hi ha remey pera mi: soch home al aygu!

Y ara diguin:—¿De qué li serveix al Apóstol de caballería l' amenassadora espasa?

[Ah! Sant Jaume mata-moros era avants el protector d' Espanya y ha continuat sent sempre l' seu patró.

A pesar de lo qual no ha volgut ó no ha sapigut defensarnos may dels lladres que deixan á la nació sense camisa.

Y ara l' s lladres el roban á n' ell.
Casi li està bé.

El nostre governador està fet un Kuropatkine de cos enter, y es ja hora de felicitarlo per sas glorio-sas retirades.

Diguer un dia que tenia compromís formal de treure diputat á n' en Roig y Bergadá, y que á tal efecte estava dispositat á defensarlo á peu y á caball.

Pero l' districte de Sant Feliu se li anà posant *letjet*, y l' endemà ja deia que l' seu apoyo al senyor Roig, serfa purament *moral*.

Y ara, per fi, ni *moral* ni res. Perque això de *moral* ve de *mora*: las *moras* se fan en els esbarzers y l' s esbarzers punxan.

El pobre Sr. Roig, com una ànima en pena, ja no sab si decidir-se per Sant Feliu ó per Vilanova... Al un y al altre districte no hi veu més que hortas plenes de carabasseras.

Y encare hi ven més: á Sant Feliu, el Llobregat; á Vilanova, l' mar.

Res te d' extrany qu' exclamí:—No hi ha remey pera mi: soch home al aygu!

Com á San Sebastián se diverteixen tant, no estaria fora de propòsit qu' entre las grans festas que allí s' celebren s' organés un certamen nacional.

Podria convocarse á las provincies de manera que cada una hi enviés una comparsa de famelichs. Y á que resultés més pobre y apurada se la podría premiar.

Preguntan ab què?

Ab un automòbil.

Llegeixo:

«Ha concedido el gobierno de Turquia al señor García Prieto la gran encomienda del Abedjidié.»

Y á títol de qué?—preguntarà l' país.

A títol de ministre de la Gobernació, y com á tal, encarregat de mantenir en tota la seva puresa—com diu ell—la legalitat electoral.

Al parlar així, ostentant la condecoració del govern de Turquia, li podríem replicar:

—Eres turco y no te creo.

S' ha confirmat que un fort destacament de tropas japoneses ha desembarcat en la costa de Siberia. Un altre dia desembarcarán á Russia. ¿Qu'ls ho ha de impedir si s' ho proposan?

L' autòcrata sortirà de l' aventura com aquell jutador que al anar-se'l del garito, ensenyava'l los folros de las butxacas, exclamant:

—Ara sí qu' he fet la pau.

En la seva última y sorprenent excursió ab automòbil, D. Alfonso va arribar á Tarbes (Fransa), y allí va anarlo á saludar en Maura. Lo que va passar entre l' rey y l' amo Toni, ho conta un periòdic en els següents termes:

«El rey, al verle, le tendió la mano, diciéndole: «Hola, D. Antonio, y enseguida le volvió la espalda, poniéndose á hablar con el jefe del establecimiento de la Remonta, sin cuidarse más de D. Antonio.»

No s' diu si á D. Antonio van portarlo á la Casa de Socorro.

Pero es cert y evident que un' altra vegada l' automòbil ha tornat á ferli mal.

Al rebre l' donatiu, que tots els anys fa l' Estat al apóstol Santiago, y del qual, com es natural, no se'n aprofita l' sant, sino 'ls capellans que l' cuidan, van pronunciarse dos discursos.

Un, pel governador de la Corunya qui, ficantse en els secrets celestials, va dir que jamay Santiago terciaría en las diferencias dels homes.

Y l' altre, pel bisbe, qui donà la plena seguretat de que la Divina Providència no abandonarà may als espanyols.

De manera que, segons el bisbe de Santiago, la Divina Providència no ns ha deixat may de la seva mà.

Si es aixis será precis demanarli que afuixi una mica.

Perque tot induheix á creure que ns te agafats pel coll y 'ns escanya.

Llegeixo:

«El Sagrado Congreso de Ritos ha aprobado en la reunión de ayer los milagros que son necesarios para la beatificación del venerable Buenaventura de Barcelona, religioso franciscano.»

Confesso qu' es la primera vegada que sento parlar d' aquest Beato miraculos, y ab tot ja' tenim en marxa per arribar á ser sant ab totes las campanilles.

Y en cambi l' Beato Oriol que, segons la tradició, feya miracles tan estupendos com els de transformar els tallis de rave en unsas de perruca, fa la mar d' anys qu' espera que li concedeixin l' últim ascens.

Ultimament l' Eminentíssim va anar á Roma á donarhi una empeta, y se'n tingué de tornar sense haverho conseguit.

Qüestió d' emprenys ó potser de *cum quibus*. No podrà ser que la comunitat religiosa á que pertenequés l' venerable Buenaventura de Barcelona tingue més influèncias y més pistrinchs que l' Cardenal Cassanyas?

Li preguntaren al general Fuentes si 'l fusiónistas presentarien candidatura per Barcelona, á lo qual ell va respondre:

—Y quién hará el milagro?

Te rahó l' general Fuentes. Els miracles avuy ja no son possibles. La Verge dels Tupins, en altres temps tan portentosa, ha tingut de plegar el ram, retirantse á la vida privada.

• • •

En aquest punt Barcelona ha donat un exemple al resto de la nació. Ha sapigut emanciparse definitivament de la tiranía dels governs caciquistes, que ja no tractan ni tan sols de contrariarla en sa liberalitat voluntat.

Si tota Espanya feya lo mateix, y podría fer-ho si s' hi empenyava, els governs de la monarquia haurían fet á tots.

Avuy viuen de miracle... porque no's concebeix que 'l poble que 'ls odia, no tingui la resolució de donarlos 'ls dimissoris ab la papeleta electoral.

Que quan el poble vol—y Barcelona ho està demonstrant—surteix iguals efectes que una papeleta de defunció.

El ministre de Marina pensa fer una nova esquadra; es á dir, pensa tirar uns quants milions més á l' ayguia.

Entre un buró y un cuñero no hi veig jo cap diferencia: l' un sempre està encasillat; l' altre, á la casilla sempre.

En què s' coneix qu' en Montero es ministre, ara com ara? En que cada fi de mes li van á portar la paga.

No us fizieu dels candidats que prometen ponts y escolas: en vigilias d' eleccions... el prometre no fa pobre.

¿Qué diu? ¿Que s' han tornat brutas las ayguas del mar Cantàbric? Ja ho crech. Son tants els polítics que han anat á remullars 'n hil!

Noy, ten compte ab l' automòbil... Noy, modérali la marxa... Y l' noy, igual que si res: empenyat en estrellar-se.

En Lerroux es un dimoni, una maleïda víbora que ab sas manyas no permet que 'ls sants fassin picardías.

L. WAT

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ma-ti-na-da.
2. ANAGRAMA.—Rectoria—Retòrica.
3. TARGETA.—Portaferrissa—Bilbao—Candela.
4. LOGOGRIFO NUMÈRIC.—Petronila.
5. GEROGLÍTIC.—Per cacaus, València.

Ha endavantat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, el caballer: Juan Quintana (a) Cabré y ningú més.

Caballers: Xoch de Llansá, Juan Quintana (a) Cabré, Jaume P. de Sans, Pere Jan, Enrich Ordanya, Anton B., y José Rovira: (a) Què hi faràs, cabàs?...

Caballers: Noy de Pallejà, el Faiges, Neff Ruç Xaphó, Emili Forgas: Non c' è male.

Caballers: Eduard, J. Cristià Lombart, J. O. B., Sucré Candi, J. Ribó Canal, R. Homedes Mundó, Francisco Mascort Marqués, J. Costa y Pomés, Lluís G. Salvador, E. Queralt y F., y R. R. y V.: Rebut lo destinat als Almanachs, y mil gràcies.

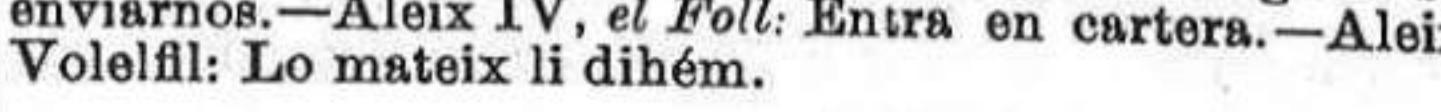
Caballer: Joaquim Torrent Siurana: De modo que vosté escriu *Hoi* admiració d' aquests conformitats... Ohme, m' agrada la frescura!—Pepet Tranquil: Déixila estar á la noya de Sant Vicenç... y aprenGUI d' escriptura avans de bescantellarla. —Pau Clariana: (a) tant poca cosa

L. B. Hediger: No es del nostre gènere... Amadeo Forlani: No tardarà gayre á veurels publicats. Pacencia. —Tallé Osk: Temps pera retocar es lo que 'ns falta.

La d' avuy te la venta! ja de ser curta. Veurem... —L' avi Riera: Tantas mercés per l' original que ha tingut a bé envirnos.—Aleix IV, el Poll: Entra en cartera.—Aleix Volefill: Lo mateix li dihem.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilloux y C.

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Xoch de Llansá, Juan Quintana (a) Cabré, Jaume P. de Sans, Pere Jan, Enrich Ordanya, Anton B., y José Rovira: (a) Què hi faràs, cabàs?...

Caballers: Noy de Pallejà, el Faiges, Neff Ruç Xaphó, Emili Forgas: Non c' è male.

Caballers: Eduard, J. Cristià Lombart, J. O. B., Sucré Candi, J. Ribó Canal, R. Homedes Mundó, Francisco Mascort Marqués, J. Costa y Pomés, Lluís G. Salvador, E. Queralt y F., y R. R. y V.: Rebut lo destinat als Almanachs, y mil gràcies.

Caballer: Joaquim Torrent Siurana: De modo que vosté escriu *Hoi* admiració d' aquests conformitats... Ohme, m' agrada la frescura!—Pepet Tranquil: Déixila estar á la noya de Sant Vicenç... y aprenGUI d' escriptura avans de bescantellarla. —Pau Clariana: (a) tant poca cosa

L. B. Hediger: No es del nostre gènere... Amadeo Forlani: No tardarà gayre á veurels publicats. Pacencia. —Tallé Osk: Temps pera retocar es lo que 'ns falta.

La d' avuy te la venta! ja de ser curta. Veurem... —L' avi Riera: Tantas mercés per l' original que ha tingut a bé envirnos.—Aleix IV, el Poll: Entra en cartera.—Aleix Volefill: Lo mateix li dihem.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilloux y C.

Encasillant

—Miri, don Eugeni, li adverteixo que aixó que fa 's perdre 'l temps: no li servirà absolutament de res.